

Brüssel, 13. juuni 2016
(OR. en)

9230/16

ECOFIN 470
UEM 216
SOC 334
EMPL 230
COMPET 304
ENV 349
EDUC 205
RECH 196
ENER 212
JAI 460

MÄRKUS

Saatja:	Nõukogu peasekretariaat
Saaja:	Alaliste esindajate komitee / nõukogu
Komisjoni dok nr:	9144/16 ECOFIN 435 UEM 185 SOC 299 EMPL 195 COMPET 272 ENV 316 EDUC 172 RECH 164 ENER 177 JAI 422 - COM(2016) 347 final
Teema:	Soovitus: NÕUKOGU SOOVITUS, milles käsitletakse Rootsi 2016. aasta riiklikku reformikava ja esitatakse nõukogu arvamus Rootsi 2016. aasta lähenemisprogrammi kohta

Käesolevaga edastatakse delegatsioonidele eespool nimetatud nõukogu soovitus eelnõu, mis põhineb komisjoni ettepanekul COM(2016) 347 final ning mida on muudetud ja milles on kokku lepitud nõukogu erinevates komiteedes.

NÕUKOGU SOOVITUS,

...

**milles käsitletakse Rootsi 2016. aasta riikliku reformikava ja esitatakse nõukogu arvamus
Rootsi 2016. aasta lähenemisprogrammi kohta**

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 121 lõiget 2 ja artikli 148 lõiget 4,

võttes arvesse nõukogu 7. juuli 1997. aasta määrust (EÜ) nr 1466/97 eelarveseisundi järelevalve ning majanduspoliitika järelevalve ja koostöölastamise tõhustamise kohta,¹ eriti selle artikli 9 lõiget 2,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. novembri 2011. aasta määrust (EL) nr 1176/2011 makromajandusliku tasakaalustamatuse ennetamise ja korrigeerimise kohta,² eriti selle artikli 6 lõiget 1,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni soovitusi,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi resolutsioone,

võttes arvesse Euroopa Ülemkogu järeldusi,

võttes arvesse tööhõivekomitee arvamust,

---

¹ EÜT L 209, 2.8.1997, lk 1.

² ELT L 306, 23.11.2011, lk 25.

võttes arvesse majandus- ja rahanduskomitee arvamust,

võttes arvesse sotsiaalkaitsekomitee arvamust,

võttes arvesse majanduspoliitika komitee arvamust

ning arvestades järgmist:

- (1) Komisjon võttis 26. novembril 2015 vastu iga-aastase majanduskasvu analüüsi, mis tähistas majanduspoliitika koordineerimise Euroopa poolaasta (2016) algust. Euroopa Ülemkogu kiitis 17.–18. märtsil 2016 heaks iga-aastases majanduskasvu analüüsis esitatud prioriteedid. Komisjon võttis 26. novembril 2015 määruse (EL) nr 1176/2011 alusel vastu hääremehhanismi aruande, milles nimetati Rootsit ühe liikmesriigina, mille olukorda tuleb põhjalikult analüüsida.
- (2) 2016. aasta aruanne Rootsi kohta avaldati 26. veebruaril 2016. Selles hinnati Rootsi edusamme nõukogu poolt 14. juulil 2015 vastu võetud riigipõhiste soovitude täitmisel ja strateegia „Euroopa 2020“ riiklike eesmärkide poole liikumisel. See sisaldas ka vastavalt määruse (EL) nr 1176/2011 artiklile 5 tehtud põhjalikku analüüsi. Põhjaliku analüüsi tulemused esitas komisjon 8. märtsil 2016. Komisjon järeldab oma analüüsi põhjal, et Rootsis esineb makromajanduslik tasakaalustamatus. Eelkõige põhjustab kodumajapidamiste suur ja kasvav laenukoormus, mis on seotud kõrgete ja tõusvate eluasemehindadega positiivsete krediidivoogude tingimustes, ebakorrapärase korrektsiooni riski, millel on mõju reaalmajandusele ja pangandussektorile. Makrotasandi usaldatavusnõuete valdkonnas on võetud poliitikameetmeid, kuid need ei pruugi olla piisavad. Poliitikas on jätkuvalt lünki eluasemetega seotud maksustamise, hüpoteeklaenude amortiseerimise, eluasemete pakkumise toimimise ja üürituru valdkonnas.

- (3) Rootsi esitas nii oma 2016. aasta riikliku reformikava kui ka 2016. aasta lähenemisprogrammi 28. aprillil 2016. Selleks et võtta arvesse kõnealuste dokumentide omavahelisi seoseid, hinnati neid ühel ja samal ajal.
- (4) Asjakohaseid riigipõhiseid soovitusi võeti arvesse Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide 2014.–2020. aasta programmide koostamisel. Nagu on nähtud ette Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1303/2013³ artikliga 23, võib komisjon juhul, kui on vaja toetada asjaomaste nõukogu soovitude rakendamist, nõuda, et liikmesriik vaataks läbi oma partnerluslepingu ja asjaomased programmid ning teeks nende muutmise ettepanekud. Suunistes kuidas rakendada meetmeid Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide tõhususe sidumiseks usaldusväärse majandusjuhtimisega, esitas komisjon täiendavad üksikasjad selle kohta, kuidas ta kõnealust sätet kavatseb kasutada
- (5) Rootsi suhtes kohaldatakse praegu stabiilsuse ja kasvu pakti ennetuslikku osa. 2016. aasta lähenemisprogrammis on valitsus ette näinud, et saavutatakse valitsemissektori nominaalne eelarvepositsioon –0,4 % SKPst ja kogu programmiperioodi vältel järgitakse jätkuvalt keskpika perioodi eelarve-eesmärki – struktuurset eelarvepuudujääki 1 % SKPst. Lähenemisprogrammi kohaselt peaks valitsemissektori võla suhe SKPsse langema 2016. aastal 42,5 %-ni ja jätkama langust, jõudes 2019. aastal 39,1 %-ni. Eelarveprognooside aluseks olev makromajanduslik stsenaarium on 2016. aastani usutav ja edaspidi ettevaatlik. Komisjoni 2016. aasta kevadprognoosi põhjal peaks struktuurne eelarvepositsioon olema 2016. aastal –0,5 % SKPst ja 2017. aastal –0,9 % SKPst ning seega keskpika perioodi eelarve-eesmärki ületama. Võimalikke tulevasi kõrvalekaldeid hinnatakse lähtudes nõudest hoida struktuurne eelarvepositsioon keskpika perioodi eelarve-eesmärgi juures. Tuginedes lähenemisprogrammi hindamisele ja võttes arvesse komisjoni 2016. aasta kevadprognoosi, on nõukogu arvamusel, et Rootsi täidab eeldatavasti stabiilsuse ja kasvu pakti sätteid.

---

³ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. detsembri 2013. aasta määrus (EL) nr 1303/2013, millega kehtestatakse ühissätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi, Ühtekuuluvusfondi, Euroopa Maaelu Arengu Euroopa Põllumajandusfondi ning Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi kohta, nähakse ette üldsätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi, Ühtekuuluvusfondi ja Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi kohta ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 1083/2006 (ELT L 347, 20.12.2013, lk 320).

- (6) Kodumajapidamiste võlatase on Rootsis väga kõrge ja selle kasvutempo on viimase aastakümne jooksul olnud liidu üks kiiremaid. Kodumajapidamiste võla suhe aastasesse kasutatavasse tulusse oli Riksbanki (Rootsi keskpanga) hinnangul 2015. aastal 175 % ning võla suhe SKPsse 87 %. Tänu suhteliselt madalatele omandimaksudele ja ulatuslikele hüpoteeklaenude intresside maksustatavast tulust mahaarvamise võimalustele on Rootsis üks liidu suuremaid maksusoodustusi eluaseme omamisele. Kodumajapidamiste suur võlakoormus kujutab endast riski makromajanduslikule stabiilsusele. Valitsus on astunud mõningaid samme, et pidurdada kodumajapidamiste võlakoormust, sealhulgas koostanud õigusakti, millega seatakse uutele hüpoteeklaenudele kohustuslikud amortisatsiooninõuded; parlament võttis selle akti vastu 23. märtsil 2016. Selle otsustava tähtsusega meetme vastuvõtmine viibis oluliselt, sest tõstatati küsimus, kas Rootsi makrotasandi usaldatavusjärelevalve asutusel on seaduse alusel mandaat kehtestada selline nõue. On oht, et edasised meetmed, mida võib olla vaja Rootsi kasvava tasakaalustamatuse piiramiseks, viibivad samuti, juhul kui makrotasandi usaldatavusjärelevalve asutuse volitusi käsitlevat õigusraamistikku ei muudeta. Samuti ei ole valitsus teinud midagi maksusoodustuste kohandamiseks, näiteks vähendanud hüpoteeklaenude intressimaksete maksustatavast tulust mahaarvamise võimalusi või muutnud omandi maksustamist.

- (7) Rootsi eluasemeturg on endiselt võimalik ebastabiilsuse allikas. Eluasemehinnad on viimase 20 aasta jooksul peaaegu pidevalt tõusnud, eelkõige suurlinnapiirkondades Stockholmis ja Göteborgis. Eluasemehindade jätkuvat kasvu ei tingi mitte ainult tugevad majanduse põhinäitajad, nagu kasutatava tulu kasv, vaid ka eluasemeturu struktuurne ebatõhusus. Eluasemete pakkumist takistab asjaolu, et olemasolevaid elamispindu ei kasutata efektiivselt, üürihinnad on tugeva kontrolli all, konkurents ehitussektoris on nõrk, uusehitiste jaoks ei ole piisavalt kättesaadavat maad ning planeerimismenetlused on pikad ja keerukad. Praegune kinnisvara müügist saadava kapitalikasumi tehingumaksu ülesehitus piirab võimalust kasutada juba olemasolevaid elamispindu tõhusamalt. Struktuurne ebatõhusus toob kaasa ebapiisavad eluasemeinvesteeringud ja ulatusliku elamispindade nappuse ning soodustab eluasemehindade jätkuvat kasvu. Kättesaadavate ja taskukohaste eluasemete puudus piirab ka liikuvust tööturul ja takistab sisserändajate edukat tööturule integreerimist. Valitsus on võtnud mõningaid meetmeid, sealhulgas suurendanud avaliku sektori vahendeid eluasemesektorisse investeerimiseks ja lihtsustanud mõningaid planeerimismenetlusi. Detsembris 2015 selgitati ehitussektoris valitseva konkurentsi uuringus välja rida võimalikke meetmeid, nagu läbipaistvuse suurendamine sotsiaalmajutuslepingute valdkonnas. Valitsus ei ole aga üürihindade kehtestamise süsteemi reformimisel mingeid edusamme teinud.
- (8) Vaatamata suhteliselt headele investeerimistulemustele on Rootsil probleeme, mis võivad mõjutada riigi pikaajalist konkurentsivõimet negatiivselt. Eelkõige võib struktuurne ebatõhusus eluasemeturul takistada investeeringuid selles valdkonnas. Arvestades eluasemepuudusest põhjustatud kitsendusi, on linnasiseste ja linnadevaheliste transpordiühenduste parandamiseks tehtavad taristuinvesteeringud ebapiisavad.

- (9) PISA uuringu kohaselt oli Rootsis viimase aastakümne jooksul OECD riikide hulgas kõige järsem langus 15-aastaste õppeedukuses ja praegu jäävad sealsed tulemused allapoole nii ELi kui ka OECD keskmist. Halvenevad tulemused koolihariduses võivad pikas perspektiivis seada surve alla Rootsi konkurents- ja innovatsioonivõime. Suur lõhe sisseerandetaustaga ja sellise taustata õpilaste tulemustes raskendab haridusprobleeme veelgi. See lõhe väärrib erilist tähelepanu, arvestades suurt hulka äsja saabunud noori sisseerandajaid, kes tuleb integreerida haridussüsteemi. Ebaselged koolide rahastamise mehhanismid koos rahakasutuse korrapäratu järelevalvega koolisüsteemi eri tasanditel pärsivad ressursside tõhusat kasutamist. Valitsus on teinud kättesaadavaks lisarahastamist, et parandada koolide haridustulemusi ja võrdseid võimalusi, ning astub samme, et integreerida äsja saabunud sisseerandajad haridussüsteemi.
- (10) Viimasel aastal toimunud suur pagulaste sissevool on toonud Rootsis kaasa mitmeid sotsiaalseid ja majanduslikke tagajärgi. Kui lühikeses perspektiivis suurendab pagulaste sissevool avaliku sektori kulutusi ja loob täiendavat sisenõudlust, suurendades nõnda SKPd, siis keskpikas perspektiivis sõltub selle mõju tööhõivele ja majanduskasvule pagulaste edukast tööturualasest ja sotsiaalsest integreerimisest, sealhulgas haridusliku toe kaudu. See küsimus on poliitilises tegevuskavas tähtsal kohal nii ELi kui ka liikmesriigi tasandil ning seda jälgitakse ja analüüsitakse hoolikalt, sh 2017. aasta riigiaruandes.
- (11) Komisjon on Euroopa poolaasta raames Rootsi majanduspoliitikat põhjalikult analüüsinud ja avaldanud tulemused Rootsi 2016. aasta riigiaruandes. Ta on hinnanud ka lähenemisprogrammi ja riiklikku reformikava ning varasematel aastatel Rootsile esitatud soovitude järelmeetmeid. Arvesse ei ole võetud üksnes nende asjakohasust Rootsi eelarve- ja sotsiaalmajanduspoliitika jätkusuutlikkuse seisukohast, vaid ka vastavust ELi õigusnormidele ja suunistele, pidades silmas vajadust anda tulevastesse riiklikesse otsustesse ELi tasandi panus ja tugevdada nii ELi üldist majandusjuhtimist. Euroopa poolaasta raames koostatud soovitusel kajastuvad allpool esitatud soovitusel 1.

- (12) Võttes arvesse kõnealust hindamist, on nõukogu lähenemisprogrammi läbi vaadanud ja on arvamusel,⁴ et Rootsi täidab eelduste kohaselt stabiilsuse ja kasvu pakti.
- (13) Nõukogu on komisjoni põhjalikust analüüsist ja kõnealusest hindamisest lähtudes riikliku reformikava ja lähenemisprogrammi läbi vaadanud. Määruse (EL) nr 1176/2011 artikli 6 alusel antud nõukogu soovitused kajastuvad allpool esitatud soovituses 1,

---

⁴ Vastavalt määruse (EÜ) nr 1466/97 artikli 9 lõikele 2.

1. Ohjeldada kodumajapidamiste võlakoormuse kasvu maksusoodustuste kohandamise teel, eelkõige piirates järk-järgult hüpoteeklaenude intressimaksete maksustatavast tulust mahaarvamise võimalusi või tõstes korduvaid omandimaksusid. Tagada, et makrotasandi usaldatavusjärelevalve asutusel oleks seadusest tulenev mandaat rakendada aegsasti meetmeid finantsstabiilsuse kaitseks. Soodustada eluasemeinvesteeringuid ja parandada eluasemeturu tõhusust, sealhulgas muuta üürihindade kehtestamine paindlikumaks ja vaadata üle kapitalikasumi maksu ülesehitus, et soodustada eluasemega seotud tehingute hulga kasvu.

Brüssel,

*Nõukogu nimel
eesistuja*
